

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leder	Møtt	95264979	inge.karlsvik@stayon.no
Gunnhild Overvoll, 6200 Stranda	Nestleder	Møtt	97164856	gunnhildovervoll@hotmail.com
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Styremedlem	Møtt	90156039	anne.katrine@hansgarden.no
Odd Helge Gangstad, 6475 Midsund	Styremedlem	Møtt	40287112	odd.gangstad@gmail.com
Petter Melchior, 6214 Norddal	Styremedlem	Møtt	92283477	petter.melchior@gmail.com
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	1. vara	Møtt	41460565	om@orkla.norgesfor.no
Vegard Smenes, Kårvåg, 6530 Averøy	2. vara	Møtt	99786830	vsmenes@gmail.com
Merete Bolme, 6613 Gjøra	Nestleder BKL	Møtt	90967963	mebo@live.no
Edvard Bele Sæterbø, 6650 Surnadal	Fylkesleder BU		95524840	edvardbele@msn.com
Til orientering:				
Tore Våde, 6110 Austefjorden	3. vara		91689336	tore.vade@tussa.com
Sekretariatet		Tlf. arb		
Arnar Lyche	Møtt org.-sjef	41418871	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	Møtt rådgiver	99726399	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen	førstekonsulent	90954787	95245900	atle.frantzen@bondelaget.no
Rose Bergslid	rådgiver	93003808	93003808	rose.bergslid@bondelaget.no
Per Eldar Nakken	prosjektleder	92093402	92093402	per.eldar.nakken@bondelaget.no

**Protokoll fra styremøte i M&R Bondelag
og møte for årsmøteutsendingene til Norges Bondelag
mandag 1. juni 2015 kl. 10.30 – 16.00
på Felleskjøpets møterom, Fannestrandvn 63, Molde**

Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:

1/2015 Godkjenning av sakliste

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjent

2/2015 Godkjenning av protokoll fra styremøte 16. april 2015

Vedlegg: Protokoll var tidligere utsendt for godkjenning.

3/2015 Medlemsutvikling og medlemsverving

Vedlegg: Medlemsstatistikk pr 26. mai 2015

Medlemstal 31/12-13: 3.334 Medlemstal pr. 31/12-2014: 3.323

Medlemstall 01.01.2015: 3.311 Medlemstall 26.05.2015: **3.257**

Endring hittil i 2015: **-54**

Nyinnmeldte hittil i 2015: **52**

4/2015 Referat fra møter og arrangementer (siden siste styremøte)

16. april: Årsmøte Landbruk Nordvest. Molde. Vegard Smenes møtte for M&R Bondelag.

17. april: Åpent arbeidsmøte om mosjonskrav storfe

M&R Bondelag inviterte alle interesserte til åpent arbeidsmøte om mosjonskrav storfe på **Borgund Folkehøgskole i Ålesund** fredag 17. april kl 10.30 til 15.00. **Over 40 deltakere.**

Bakgrunnen for det åpne arbeidsmøtet var at Mattilsynet i Sogn og Fjordane allerede har sendt ut varsel om pålegg om storfemosjon til melkebønder, og snart vil Mattilsynet avdeling Sunnmøre sende ut tilsvarende. For å avklare nærmere om mulighetsrommet inviterte derfor Møre

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse More.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA			www.bondelaget.no/moreogromsdal

og Romsdal Bondelag til arbeidsmøtet, mellom produsenter og Mattilsynet, i forkant av brevutsendingen.

Program: Lagt opp som en workshop. Utgangspunkt i gårdsdrifta til noen enkeltbønder og diskutere seg fram til praktisk løsning som innebærer at mosjonskravet innfris. Ekspertpanel som kommenterte etter at bonden har presentert. Deretter kom salen med synspunkter.

Løsningsforslaget blir presentert i en enkel rapport i ettertid.

Bønder som presenterte drifta: Petter Arne Ekroll, Skodje, Odd Chr. Stenerud, Giske, Jorunn Gunnerød, Molde

Ekspertpanel:

Sjefsjurist fra Mattilsynets hovedkontor, seksjon dyrevelferd. Aud Solberg, inspektør i Mattilsynet avdeling Sunnmøre. Bozena Farstad, rådgiver i Tine. Birgit Oline Kjerstad, bonde og styremedlem i Tine-Vest. Odd Helge Gangstad, bonde og styremedlem i Møre og Romsdal Bondelag

Org.-sjef Arnar Lyche orienterte på styremøtet om Ålesund-møtet og arbeid med rapport
Legge fram rapporten overfor Mattilsynet.

Hjemmeside 17.04.2015: Bønder rister på hodet over mosjonskrav

Januar 2014 ble det bestemt at all storfe i løpet av sommerhalvåret skal ha en sjanse for fri bevegelse og mosjon på beite i minimum åtte uker. Fredag arrangerte Møre og Romsdal bondelag et møte mellom bønder og Mattilsynet for å prøve finne gode løsninger på utfordringene som reglene gir. (NRK MØRE OG ROMSDAL)

20. april: Møte med landbruksrådgivingen. Gjermundnes. Inge Martin Karlsvik, Gunnhild Overvoll, Arnar Lyche

Vedlegg: Referat/oppsummering av møtet

M&R Bondelag inviterte Landbruk Nordvest, NLR Sunnmøre og Fylkesmannen til et felles møte for å diskutere framtidig organisering av landbruksrådgivingen.

I e-post til deltakerne etter møtet har organisasjonssjef Arnar Lyche skrevet:

I oppsummering gjør jeg et poeng av at vi har ulikt ståsted, og at det påvirker våre standpunkt. Med basis i sine roller tar både Bondelaget og Fylkesmannen utgangspunkt i hele landbruket i Møre og Romsdal. Alle bønder må få et likeverdig tilbud, samtidig som det handler om å holde landbruksnæringa i vårt fylke oppe. Landbruk Nordvest fokuserer også i hovedsak på det overordnede og helhetlige. Når NLR Sunnmøre argumenterer er det med utgangspunkt i egen organisasjon. Hvordan skal vi bli best mulig og samtidig drive økonomisk forsvarlig? Og det er jo også svært viktige vurderinger. Kanskje er det så enkelt at det som er best for den enkelte organisasjon også er det beste for hele næringa? Eller?

Norges Bondelag har nå nettopp formulert et nytt hovedmål for norsk landbruk: ”Økt matproduksjon på norske ressurser, produsert på en bærekraftig måte som gir trygg og ærlig mat for alle.” Vi vet at utviklingen går motsatt veg og skal målet nås, må trenden snus. En avgjørende forutsetning for å greie en så krevende oppgave, er at alle gode krefter drar i samme retning. Vi opplever at ”landbruksfamilien” her i fylket drar godt i lag, og at den største utfordringen ligger i det organisatoriske. I mange sammenhenger er vi splittet på midten og avgjørelsesmyndighet sitter sør eller nord for oss. Nå er det mulig å skape en enhet som jobber for hele fylket, og i det ligger en gevinst, sier Inge Martin. Det er derfor dette er en viktig sak for Møre og Romsdal Bondelag.

Jeg ser alltid for meg vektskåla når jeg skal ta stilling i enkeltsaker – slike som denne. Hvor mange argumenter taler for, og i mot - og hvordan skal enkeltargumenter vektes i forhold til hverandre? Deretter fordeles argumentene på hver side av vektskåla, og da gir resultatet ofte seg selv. Ved å flagge ut flyttes samtidig avgjørelsesmyndighet ut av vårt eget fylke. Dette er et helt konkret faktum, og i Bondelaget tillegges dette større vekt enn alt annet. Den som sitter på makta suger ressursene til seg, er vår erfaring. Da er det mer uklart om hvorvidt kvaliteten på rådgivingstjenestene påvirkes av organiseringen, og i så fall i hvilken grad. Og hva betyr det for næringa totalt sett? Uansett – sett fra vår side, betyr dette mindre. Derfor er vi i Møre og Romsdal Bondelag klar i vår konklusjon. Vi går for NLR Møre og Romsdal.

21. april: Generalforsamling i Den Norske Matfestivalen i Ålesund AS

Holdt i Ålesund. Anne Katrine Jensen møtte for M&R Bondelag.

Anne Katrine Jensen valgt til nytt styremedlem fra Bondelaget etter Arne Rekkedal.

28.-29. april: Fagsamling om Naturmangfoldlova, Molde, Arnar Lyche**29. april: Årsmøte i Studieforbundet næring og samfunn i Møre og Romsdal**

Holdt på Felleskjøpets møterom i Molde. Atle Frantzen møtte for M&R Bondelag.

30. april: Møte om klimaverksted, Tingvoll, Arnar Lyche

30. april: Avsluttende møte i styringsgruppa for prosjekt "Auka smågrisproduksjon i M&R". Hans Frafjord, Vestnes, møtte for Bondelaget. E-post med referat sendt styret 4. mai. Treårig prosjektet som startet våren 2012. Sluttrapport for prosjektet blir utarbeidet senere.

5. mai: Møte med Fylkesmannen om RMP. Fylkeshuset, Molde. Rose Bergslid

Tema: Informasjonsmidlene - evaluering av Regionalt miljøprogram, spesielt effektene av ordningene som går på gjødselspreiing.

Jfr drøfting i fylkestyret 16. april i sak 19/2015, og vedtak: *På bakgrunn av innspill fra lokale Bondelag vil styret i Møre og Romsdal Bondelag ta initiativ til at ordninga blir evaluert.*

18.-19. mai: Dialogmøte og møte i rovviltnemnda, Sunndal. Oddvar Mikkelsen, Atle Frantzen

Rovviltnemnda i region 6 hadde lagt vårmøtet sitt i år til Møre og Romsdal.

Program 18.mai: Befaring i Øvre Sunndal (presseklipp om besøket fra Røymoen utsendt til styret) og **dialogmøte med lokale organisasjoner/foreninger.** 19.mai: Møte i rovviltnemnda i region 6.

Oddvar Mikkelsen holdt innlegg fra M&R Bondelag på dialogmøtet. Innlegget er sendt styret på e-post.

21. mai: Møte med Arbeiderpartiet og landbrukspolitisk talsperson Knut Storberget.

Tid/sted: Rådhuset i Ålesund 21. mai kl 16.00 til 17.00.

Fra M&R Bondelag møtte Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche, Rose Bergslid.

Fra Arbeiderpartiet møtte stortingsrepr. Knut Storberget og fylkesordfører Jon Aasen.

På møtet presenterte bl.a. Rauma-prosjektet.

Følgende presseinvitasjon var sendt ut på forhånd:

Etter initiativ fra Ap's fylkesordfører Jon Aasen møtes Knut Storberget og Møre og Romsdal Bondelag til samtale og meningsutveksling om norsk landbrukspolitikk. Det skjer i forbindelse med Jonas Gahr Støre og Knut Storberget sitt besøk på Sunnmøre torsdag 21. mai.

Kanskje blir Knut Storberget den neste landbruksministeren? Hva har **Arbeiderpartiets landbrukspolitiske talsmann** å melde til Bondelaget rett i etterkant av at jordbruksoppgjøret? Hvilke mål har Arbeiderpartiet for landbruket? Vil Arbeiderpartiet utgjøre en forskjell for norske bønder, sammenlignet med blåblå regjering? - *Vi har kommet et stykke på vei med denne avtalen, men over tid trengs det sterkere og bredere satsing fra regjeringens side dersom målet om økt matproduksjon på norsk jord skal kunne nås*, uttalte leder i M&R Bondelag Inge Martin Karlsvik i en pressemelding etter at avtalen var inngått. Hva har Storberget å si til dette? Knut Storberget om jordbruksoppjøret: – Nå er det nok stordriftsatsing!

22. mai: Møte om fagsenter Gjermundnes, Fylkeshuset, Molde. Anne Katrine Jensen**27. mai: Arbeidsmøte med NLR-HMS M&R,** Arnar Lyche, Rose Bergslid, Atle Frantzen.

Fra NLR HMS møtte rådgiverne Sigmund Moen Trønsdal og Kari Fløystad.

Hatt to arr med landbrukshelsa siste året. Oppsummerte og drøftet videre samarbeid om nye møter mot slutten av året eller på etterjulsvinteren.

28. mai: Møte om ammeku på Vestlandet, Førde, Gunnhild Overvoll

Møtet drøftet bl.a. hvordan dekke inn underskuddet på storfekjøtt.

Skriftelig rapport frå Gunnhild:

Få deltakere fra Bondelaget og Småbrukarlaget.

Sogn&Fjordane og Hordaland Bondelag hadde samme dag felles samrådsmøte før bondetinget.

Mange fra Nortura, ellers Tine, Innovasjon, Landbruksrådgivn., fylka, TYR og prosjektledere

Innledere: Leif Helge Kongshaug, nyvalgt leiar i Tyr Norge. Om status, utviklingstendenser og tiltak.

Fram mot 2030: Ved 2% avdråttsauke behov for 165.000 nye ammekyr, Ved 0 avdråttsauke behov for 110.000 nye ammekyr. På Vestlandet 2013-2014: M&R: + 4,2 %, H: + 7 %, S&Fj: - 6,6 %.

M&R klart størst av desse tre, S&Fj nest minst i landet.

Innledere Tine og Nortura: Økonomien. Låge faste kostnader føresetnad for inntening. Spesialisering: Ammekua der beitet er (ofte mindre fjøs) og oppføring av oksekalven der foret er (store fjøs). Innlegg frå sauebonde og tidlegare Nortura-rådgjevar. Kombinere sau og ammeku. Innovative bygningssløysingar.

Fabriksjef Nortura Førde. Om konsekvensar for slakteriet ved redusert slaktevolum.

Oppfølging: Ammekukurs over 2 dager, Nortura. Biffakademiet. Arbeid med beitespørsmål, m.a.

jus. H og S&Fj ynskte felles prosjekt for ammeku. Vi i M&R meinte vi hadde prosjekt som kan dekke dette og vegra oss for felles prosjekt.

28. mai: NMBU-konferansen på Ås, "Norsk landbruk 2030". Per Eldar Nakken.

Skriftelig oppsummering utdelt på møtet og også sendt fylkesstyret på e-post.

29. mai: Drøftingsmøte om rovdyr, Fylkeshuset, Molde Oddvar Mikkelsen, Arnar Lyche,

Atle Frantzen frå fylkeslaget + fra Rauma Bondelag, Rolf Ivar Moen.

Bondelaget tok initiativ til møtet med viltforvalter Astrid Buset og Marianne Aas Halse fra landbruksavdelinga hos Fylkesmannen. Formålet var, med utgangspunkt i status for rovviltsituasjonen i fylket, å få fram oppgaver og tiltak på dette området som Bondelaget bør prioritere vidare framover, og hvordan vi kan spille på lag med landbruksavdelinga og andre i forhold til aktuelle utfordringer.

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
10.-11. juni	Årsmøte Norges Bondelag	Lillehammer	Årsmøteutsendingar
Søn 23. august	Open Gard	Rundt i fylket	Lokallaga
26.-29. august	Den Norske Matfestivalen	Ålesund	
31. august	Fylkesstyremøte		
2.-3. sept	Sekretariatskonferanse Norges Bondelag		Heile fylkeskontoret
4.-6. sept	Dyregod-dagane stand + evt møte	Gjemnes	
14.sept	Kommune- og fylkestingsvalg		
30. September	Fylkesstyremøte		Styret
September	Mediakurs/"Vi sparker i gang"		Lokallagene
Oktober	Temadag Eigarskifte		
Oktober	Info-møter om Inn på Tunet		
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
3. november	Fylkesstyremøte		
12.-13. nov	Bondestevne/leiar møte M&R Bondelag	Stjørdal	Lokallagsstyra og fylkeslag
18.-20. nov	Skattekurs. Temakurs	Kristiansund	Samarb. rekneskapskontor
20. nov	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
8.-9. Desember	Fylkesstyremøte		Styret
2016: Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Januar	Samling unge nye bønder		
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker fylkesårsmøte		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
4.-5. mars	Landbrukskonferanse + Årsmøte M&R BL	Alexandra, Molde	Landbruksinteresserte

6/2015 Representasjon, invitasjon og planlegging av nye møter og arrangement

2.-3. juni: Fylkeskontorsamling Norges Bondelag. Gran på Hadeland. Hele fylkeskontoret.

2. juni: Åpent fjøs hos Rune Henning Haram

Ca ett år etter fjøsbrannen på Sjørengarden på Haramsøy innvier Rune Henning Haram nyfjøsset med åpent fjøs - 1000 m² med plass til 7.500 høner.

Birgit Kjerstad, nestleder i Ytre Haram Bondelag, overrakte blomster fra fylkeslaget slik vi også tidligere har gjort til Bondelagsmedlemmer som har hatt brann på garden.

9. juni: Representantskapet Norges Bondelag, Lillehammer. Inge M. Karlsvik, Arnar Lyche

10.-11. juni: Årsmøte Norges Bondelag, Lillehammer. Se SAK 22/2015 nedenfor

13. juni: Konferanse om jordvern på Gjermundnes kl 11.00-17.00.

Arrangør: Landbruksmuseet for Møre og Romsdal i samarbeid med Fylkesmannen og Bondelaget. Rose Bergslid stiller i panelet for Møre og Romsdal Bondelag.

Av programmet: Landbruksdirektør **Anne Berit Løset**: «Jordvern – kan det vere så viktig?»

Rådgivar **Rose Bergslid** i Møre og Romsdal Bondelag: «Bonden som jordvern»

Forfatter **Edvard Hoem**: «Slåttekarrar, jordvern og framtidstru»

Paneldiskusjon med tema *jordvern* leidd av redaktør **Kjell Opsal**, *Bygdebladet*. Deltakarar vert førstekandidatane på partilistene ved fylkestingsvalet til hausten. Spørsmål frå publikum.

17. juni Planleggingsmøte med Fylkesmannen og Småbrukarlaget om landbrukskonferanse 2016. Fylkeskontoret i Bondelaget + fylkesleder Inge Martin Karlsvik.

Fredag 4. mars 2016 er spikret. På møtet drøfte sted, hovedtema og vinkling på arrangementet.

18.-19. juni: Tur for organisasjonssjefene i Norges Bondelag, Telemark, Arnar Lyche

Oktober: Rekrutteringsmøter Inn på Tunet

Fylkeslaget hadde planlagt rekrutteringsmøter for IPT i slutten av april. Etter innspill fra styret i IPT M&R og sentrale vertskap, har vi nå etter avtale med Aud Lindset Drågen hos fylkesmannen, flyttet rekrutteringsmøtene til høsten.

Aktuelle tidspunkt er:

- Mandag 19.10: Sunnmøre. Sted ikke avklart.
- Tirsdag 20.10.: Nordmøre; Solveig Haglund, Surnadal.

12.-13. november: Bondestevne 2015

Holdes på Scandic Hell i Stjørdal.

Organisasjoner som er med i planlegginga: Bondelaga i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal, Tine, Nortura, Felleskjøpet Agri, Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal, Landbruksrådgivninga, SNS Nordenfjeldske. Inge Martin Karlsvik med i styringsgruppa.

Dag 1 skal være felles for alle organisasjonene (temakonferanse)

Dag 2 separate møter (ledermøter) i organisasjonene og/eller fagkurs.

M&R Bondelag har sitt ledermøte 2015 på Bondestevnet.

November/desember: Møte med Vestlandsfylkene

Fylkesleder Inge Martin Karlsvik har tatt initiativ til et møte mellom Arbeidsutvalgene i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Møtet holdes på førjulsvinteren (november/desember). Tid og sted bestemmes senere.

Bakgrunn for initiativet er at Møre og Romsdal er et fylke som blir trukket i to retninger, både mot Vestlandet og Midt-Norge. Bindingene opp mot Trøndelag er sterke, bla gjennom Samarbeidsrådet. Ønsket er at å ta opp en tradisjon om at Hordaland, S&F og M&R møtes med ujevne mellomrom.

7/2015 Lokallagene - presseklipp, aktiviteter og møter**Åpen Gard i Aure 15. Mai:**

Bondelaget og produsentlaget i Aure og Tustna arrangerte Åpen Gard fredag 15. mai kl. 11.00-16.00 med Kari og Arve Goa i Årvågsfjorden som vertskap. Av aktiviteter var Gratis hesteridning, Utstilling av sau og lam, geit og geitekillling, og traktorer, Hopping i høyet, Utdeling av Tine-produkter, Mulighet for omvisning i fjøset, DeLaval melkerobot og TKS båndforing, Salg av rømmegrøt, kaffe og vafler, Salg av egenprodusert saueskinn, QUIZ-konkurranse, Barnehagene og integreringsprosjektet i Aure var spesielt invitert.

Molde Bondelag

inviterte til guidet tur til Gullberget og kyststien i Bud i Fræna søndag 31. mai.

Rindal Bondelag

har sendt forespørsel til alle medlemmer i Rindal Bondelag med registrert produksjon om noen kan tenke seg å hjelpe en av kommunens flyktninger med arbeids/språktrening 1-2 dager pr uke?

8/2015 Andre saker**8.1. Saker frå Bygdekvinnelaget:**

Har samrådsmøte i Ørsta til høsten. Fylkesårsmøte i Sunndal til våren.

8.2. Saker frå Bygdeungdomslaget**8.3. Uttale om avgjerd om å fjerne Romsdalshalvøya som område for kvotefri gaupejakt**

På bakgrunn av drøftinger og kommentarer på tidligere styremøter, sendte fylkeskontoret 21. april dette brevet til Klima- og miljødepartementet:

UTTALE OM AVGJERD OM Å FJERNE ROMSDALSHALVØYA SOM OMRÅDE FOR KVOTEFRI GAUPEJAKT**Bakgrunn**

30.januar 2015 gjorde Klima- og miljødepartementet, i samband med klagebehandling på vedtak i Rovvilt-nemnda region 6, vedtak om at Romsdalshalvøya blir tatt ut av området for kvotefri jakt i Møre og Romsdal. Romsdalshalvøya er dermed blitt eige kvotejaktområde. Bakgrunnen for vedtaket i Klima- og miljødirektoratet er at det er registrert 2 ynglingar i området.

Vurdering

I kommentarane til rovviltforskrifta, §11, heiter det: *Det forutsettes vidare at rovviltnemnden gjennom sine årlege vedtak om kvoter og eventuelle områderfor kvotefrijakt på gaupe bidrar til en størst mulig grad av forutsigbarhet for berørte næringsinteresser. Dette innebærer at områderfor kvotefri jakt på gaupe innenfor en region bør være relativt stabilefra år til år.*"

Dette er forankra i gjeldande forvaltningsplan for Region 6, som nyleg er godkjent av Klima- og miljødepartementet. I forvaltningsplanen heiter det m.a. at: *"I de deler av Møre og Romsdal der det ikke er mål oinforekomst avfamiliegrupper skal detfortsatt tillates kvotefrijakt"*.

Våre kommentarar

Klima- og miljødepartementet sitt vedtak om at Romsdalshalvøya blir tatt ut av området for kvotefri jakt kan ikkje ankast. Det er imidlertid grunn til å sjå nærare på prosessen rundt det å endra eit område frå å ha kvotefri jakt til å bli eit kvotejaktområde:

Vi meiner at før eit område for kvotefri jakt blir endra til eit kvotejaktområde må det gjennomførast ein for-svarleg prosess. Dette bør m.a. innbefatta at:

- Det vert arbeida langsiktig med å oppnå bestandsmåla for gaupe innafor dei områder som er prioritert for gaupe i regionen før det blir oppretta nytt kvotejaktområde.
- Endring i forvaltning av ein slik karakter som det her er tale om må skje gjennom rullering av forvaltningsplanen.
- Rovviltforvaltninga må ha regional forankring. Det er grunn til å spørja om dei regionale interessene er godt nok ivarettatt gjennom den prosessen som her er gjennomført. Det må gjennomførast høyring ved framlegg om så omfattande endringar som det her er tale om.
- Saksbehandlingstida i KLD på innsende klager må ikkje vera så lang som i dette tilfellet. Saksbehandlingstida er ikkje i samsvar med gitte fristar og gir ikkje grunnlag for god forvaltning.

Vår konklusjon

Vi meiner det blir feil når Klima- og miljødepartementet i samband med ei ankesak, med umiddelbar virkning, kan endra eit område sin status frå å ha kvotefri jakt til å bli eit kvotejaktområde. Dette er klart i strid med kommentarane til rovviltforskrifta, § 11. Vidare meiner vi at såpass store forvaltningsmessige endringar må forankrast og behandlast på ein langt betre måte enn det som her har vore tilfelle. Det må treffast tiltak som gjer at slike forvaltningsmessige endringar normalt ikkje kan gjerast med umiddelbar virkning. Avgjerda i den konkrete saka må gjerast om slik at det framleis kan vera kvotefrijakt på Romsdalshalvøya i medhald av forvaltningsplanen. Dette vil vera eit viktig bidrag for å skaffa forutsigbarhet i vårt arbeid med å ta vare på og utnytta næringsgrunnlaget i utmarka på ein bærekraftig måte.

18. mai mottok M&R Bondelag svar fra Klima- og miljødepartementet:**Uttale om å fjerne Romsdalshalvøya som område for kvotefri gaupejakt**

Vi viser til Møre og Romsdal Bondelag sitt brev 21. april 2015 om departementet si avgjerd om å fjerne Romsdalshalvøya som område for kvotefri gaupejakt.

Då Rovviltnemnda i region 6 og har stilt spørsmål om departementet sitt vedtak om kvote for gaupejakt i regionen, har departementet ved statssekretær Lars Andreas Lunde i brev 8. mai 2015 mellom anna sagt:

Innledningsvis vil jeg si at denne regjeringen i høyeste grad ønsker at rovviltnemndene skal ha et selvstendig og reelt ansvar for rovviltforvaltningen innenfor sin region. Det faktum at vi i denne regjeringsperioden har behandlet 33 klagesaker som gjelder forvaltning av rovvilt, og kun har endret to vedtak, er et bevis på dette. De to sakene der departementet har endret vedtak etter klage, gjelder begge vedtak om kvote for gaupejakt i region 6.

Selv om vi ønsker å følge rovviltnemndene så langt som mulig, har departementet en plikt til å vurdere klager over vedtakene nøye. Det har sammenheng med at klageinstituttet skal være reelt. Departementet har blant annet en plikt til å gjøre nødvendige endringer i vedtak, dersom vedtaket ikke er i samsvar med gjeldende regelverk. Vi har også åpnet for å gjøre endringer dersom vedtak ikke er i samsvar med faglige anbefalinger fra Miljødirektoratet.

Når det gjelder klagen over rovviltnemndas vedtak 12. november 2014, valgte departementet i sitt vedtak 30. januar 2015 å opprettholde nemndas vedtatte totalkvote, på tross av at Miljødirektoratet i sin faglige anbefaling tilrådde at totalkvoten ikke burde overstige 17 dyr.

Departementet fant imidlertid å måtte endre nemndas vedtak om å innføre kvotefri jakt på Romsdalshalvøya under henvisning til kommentarene til rovviltforskriften § 11. Der er det stilt som forutsetning for å åpne for kvotefri jakt at bestandsmålet kan nås i andre deler av regionen, og at områder som åpnes for kvotefri jakt er områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestand. Da disse forutsetningene ikke var til stede for Romsdalshalvøyas vedkommende, måtte departementet gjøre nødvendige endringer i nemndas vedtak. Retningslinjene som er gitt til de enkelte bestemmelsene i rovviltforskriften er bindende for hele rovviltforvaltning, inkludert rovviltnemndene."

8.4. Lagring av rundballer, landbruksutstyr m.m. langs offentlig veg

Vedlegg: Skriv 13. mai fra Statens Vegvesen til M&R Bondelag

Statens Vegvesen registrerer at det lagres/hensettes diverse tett opp til offentlig veg fleire steder i fylket. Det kan være rundballer, tilhengere, containere og så vidare. Dette representerer en betydelig trafikkfare ved utforkjøring, samt at rundballer tiltrekker seg hjortevilt som øker sjansen for viltpåkjørsel.

Statens vegvesen beskriver vidare i henvendelsen forhold om trafikkfare, regelverk, midlertidig lagring uten søknad og pålegg om fjerning.

Statens vegvesen ønsker ikke å måtte komme i situasjoner der de må pålegge fjerning, men ønsker i stedet å informere næringen og vegens naboer om lovverket. Statens vegvesen ber kommunene, fylkesmannens landbruksavdeling og landbruksorganisasjonene om hjelp med å spre informasjonen slik at en unngår økt trafikkfare på grunn av ulovlig lagring langs offentlig veg.

8.5 Utmeldingssak

Medlem fra Rauma meldte seg 11. mai ut av Bondelaget. "Årsaken til det er at Bondelaget bevisst ikke jobber for meg som samdriftsbonde."

Fylkeslaget mottok 30. april e-post frå vedkommende:

Til fylkesstyret i Bondelaget Møre og Romsdal.

På flere punkt den siste tida opplever jeg at Bondelaget svikter melkeprodusenten, samdriftsbonden, og melkebønder som følger regelverk.

Punkt 1. Samdriftsbønder har mista avløsertilskuddet gjennom at denne gruppa også må dokumentere avløserutgifter. I praksis betyr det at 70000,- er fjerna fra vår samdrift sitt regnskap. Vi er ikke avhengige av innleid hjelp, noe som skulle være en forse å klare seg i en tøff bransje. Jeg vil vite hvordan bondelaget jobber for å få inn disse pengene.

Punkt 2. Beitekravet. Jeg opplever at bondelaget ikke er villig til å ta diskusjonen om lufte beitekravet. Det som skjer nå, med velsignelse fra bondelaget rådgivere landbrukskontor og innovasjon er at noen bønder bevisst bygger nye fjøs som ikke tilfredsstillter krava. Mens andre har tilpasset seg krava og har dyra ut på beite. Mener virkelig bondelaget at luftekravet ikke har noen verd? Mener virkelig bondelaget at melkekyr har noe ute å gjøre hvis de ikke skal spise grønt gras? Dette kan løses lett med mer penger for beiting.

Punkt 3. De siste årene har alle driftsgreiner fått ett løft. Alle utenom melkeproduksjon. Grunnen til det kan spores til det maktmisforholdet som hersker i bondelaget. Det er nå på tide med løft for melkeprodusenten.

Det er nå på høy tid at bondelaget tar tak i disse tre punktene, for meg er det blitt ett spørsmål om fremtidig eksistens.

Fylkeskontoret ved org.-sjef Arnar Lyche svarte 7. mai på vegne av fylkeslaget:

Mange takk for innspill. Medlemsmassen i Bondelaget er stor og sammensatt. Derfor er vi helt avhengige av konstruktiv meningsutveksling internt, om vi skal greie å stå samlet utad. Så direkte på punktene du tar opp:

Samdrifter: Møre og Romsdal Bondelag har fått mange innspill fra enkeltmedlemmer om avløserutskuddet for samdrifter. Bakgrunnen er krav om dokumentasjon av avløserutgifter, som ble et resultat av fjorårets jordbruksoppgjør. I tillegg er flere i fylkestyret samdriftsmedlemmer. Derfor ble denne saken tatt inn i Møre og Romsdal sin utale til jordbruksforhandlingene og Inge Martin frontet også saken på Bondelagets Representantskapsmøte i slutten av mars. Det er da forhandlingsutvalget får den endelige marsjordren. På tross av dette ble ikke fjerning av kravet om dokumentasjon av avløserutgifter for samdrifter, tatt inn i kravdokumentet.

Ingebrigt Henden fra Halså Bondelag ble invitert på vårt styremøte i mars for å snakke samdriftens sak. Han foreslo at Bondelaget setter ned et utvalg som gjennomgår samdriftsproblematikken i sin helhet. Møre og Romsdal Bondelag vil snarest sende brev til styret i Norges Bondelag der vi ber om at et slikt utvalg blir nedsatt.

Beite-/mosjonskrav: Bondelaget, både nasjonalt og her i fylket, har frontet tydelig i media at vi ønsker å tilpasse oss beitekravet, men samtidig vil vi bidra til å finne gode løsninger hos enkeltbønder som av ulike årsaker får store problemer med å tilpasse seg regelverket. For å ta utfordringene på alvor inviterte Møre og Romsdal Bondelag til et arbeidsmøte mellom bønder, rådgivere og Mattilsynet i Ålesund 17. april. Ved å jobbe fram konkrete løsninger på enkeltbruk som partene kan akseptere, avklarer en samtidig for andre. I den praktiske verden er det som regel flere faktorer å forholde seg til enn det som lover og regler tar utgangspunkt i, og dette gjelder absolutt i dette tilfellet. Vi aner ikke fullt ut konsekvensene av det som er bestemt. Jeg er rimelig sikker på at både bønder og regelverk må være villige til å justere seg for at vi skal få dette til.

Det er veldig viktig å skape et regime som i praksis gir forbedret dyrevelferd. Viss myndighetene stresser saken for mye, kan vi ende opp med løsninger som er både kostnadsdrivende og tidkrevende for bonden, uten at en tydelig dyrevelferdsmessig gevinst kan dokumenteres. Med andre ord – en tap (forvaltning) – tap (bonde) – tap (ku) situasjon. Og da blir det lett å finne argumenter for å avvikle hele mosjonskravet, i neste omgang.

Sammen med Tine, Landbruk Nordvest og Bioforsk, har vi et prosjekt på gang, der beiting med melkekyr vil bli fulgt opp.

Melkeproduksjonen: På årsmøtet i Norges Bondelag i 2013 frontet Møre og Romsdal Bondelag, på vegne flere fylkesbondelagene, at det måtte settes ned et eget melkeutvalg i Bondelaget. På samme måte som grøntutvalg og kornutvalg. Resultatet ble at det ble utnevnt en melkekomité som leverte rapport foran fjorårets jordbruksforhandlinger. Rapporten ble ikke så god som vi hadde håpet, og på grunn av det arrangerte Møre og Romsdal Bondelag i tett samarbeid med Tine, et melkeseminar i Molde sist høst. I etterkant ble det skrevet et notat (se vedlegg) som alle innledere og arrangører stilte seg bak, og som var oppe som egen sak i Norges Bondelag. Tilbakemeldingen var at innholdet i dokumentet skulle legges til grunn i arbeidet framover.

8.6. Orienteringssak - Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Dette kom fram i styret:

Oddvar Mikkelsen orienterte styret om saka. Bondelaget sentralt bør studere veilederen, og gi tilbakemelding om å ta med grunneierne på råd.

Oddvar Mikkelsen sender i samråd med fylkeskontoret skriv til NB for å gjøre de oppmerksom på problemstillinga.

Veilederen ligger her i Surnadal kommune sin hjemmeside:

<http://www.surnadal.kommune.no/aktuelt/kunngjering-hoyring/kartlegging-og-verdsetting-av-friluftsomrade-hoyring.30483.aspx>

E-post fra Oddvar Mikkelsen 14. april til Møre og Romsdal Bondelag

Dette er en epost sendt fra Surnadal Bondelag til Surnadal kommune etter at kommunen har utarbeidet et utkast til frilftsplan som ble lagt ut på begrensa høring til frilftsinteresserte personer og lag og foreninger. Grunneierne ble ikke tatt med. Vi hadde et møte på fredag som resulterte i at det blir et åpent møte med orientering om hva dette er og deretter en ny frist for uttale. Ber om at dere ser på veilederen (finnes på Surnadal kommune sine nettsider og hos miljødirektoratet. Jeg mener vi bør vurdere å be om at grunneierinvolvering tas tydeligere inn i veilederen.

E-post 6. april fra leder i Surnadal Bondelag, Sivert Mauset til Surnadal kommune:

Vi viser til det arbeidet som er i gang med kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Av det utlagte kartforslaget går det fram at svært store deler av Surnadal kommune er beskrevet som svært viktig eller viktig friluftsområde. Dette innebærer at svært mange grunneiere, inkludert våre medlemmer, har eiendommer som klassifiseres i disse kategoriene.

Vi merker oss at i det i saksframlegget går fram at "Oversikt over slike område er uansett noko kommunen bør ha til ei kvar tid som beslutningsgrunnlag også i andre saker". Det er noe uklart hvilke saker dette eventuelt vil være, og hvordan en slik kartlegging og verdsetting vil bli brukt, av kommunen eller andre interesser hvis det skulle oppstå konflikt med hensyn til hvordan et gitt område kan nyttes.

Vi mener denne saken absolutt krever en bredere gjennomgang enn det som kommunen her har lagt opp til. Vi krever at kommunen

- 1) Sender ut saken på ny høring, som inkluderer begge bondelagene, skoglag og andre grunneierlag.
- 2) Vi vil videre anbefale at kommunen opplyser også hver enkelt berørte grunneier om arbeidet, samt at disse gis anledning til å komme med høringsuttalelse.
- 3) Kommunen bør også innkalle til et åpent informasjonsmøte for å belyse saken bedre, eventuelt sende ut et informasjonsskriv til alle høringsinstanser og aktuelle grunneiere. Kommunen må opplyse hvilke kriterier som er lagt til grunn, og hvilke regulatoriske/juridiske konsekvenser en slik kartlegging og verdsetting vil ha.

På vegne av Surnadal Bondelag - Sivert Mauset

8.7 Innovasjon Norge: Adigo - bioenergi i landbruket

Vedlegg: E-post fra Adigo 30. april til fylkesleder

Anne Katrine Jensen følger opp med informasjon om at det er info-midler som kan benyttes.

SAK 21/2015: Jordbruksforhandlingene 2015 – oppsummering/videre arbeid

Vedlegg: Sluttprotokollen fra jordbruksforhandlingene 2015 (**Er sendt på e-post**)

Vedlegg: PRESSEKLIPP med omtale og reaksjoner på jordbruksforhandlingene (**Egen bunke**)

Vedlegg: Innspill fra Knut Hustad, Hjørundfjord Bondelag, om jordbruksoppgjøret

Vedtak:

Fylkestyret støtter Norges Bondelags beslutning om å inngå avtale i årets jordbruksforhandlinger, men Møre og Romsdal Bondelag hadde håpet på en enda bedre avtale.

Styret merker seg at det i årets avtale er viktige saker Bondelaget ikke har fått gjennomslag for. En skulle gjerne sørget for en sterkere stimulering av de minste og mellomstore gårdsbrukene, kornproduksjonen og beholdt frakttilskudd til pelsdyrfør.

Styret mener kommunikasjonsarbeidet i Bondelaget i etterkant av inngått jordbruksavtale kunne vært handtert på en bedre måte. Det gjelder bl.a. saka om lammeslakttilskudd.

Dette kom fram og ble drøftet i styret m.a.:

- Riktig å gå inn på avtale, men ingen roper hurra. Føler oss ikke som vinnere.
- Imponert over jobben forhandlingsutvalget gjorde.
- Vanskelig å forsvare sakene om lammetilskudd og frakttilskudd pelsdyr.
- Stille spørsmål ved PR-jobben gjort i ettertid. Bondelaget komme uheldig ut PR-messig.
- I mange områder ikke fornøyd med vilkårene inngått avtale på. Øker inntektsforskjellene for små og mellomstore bruk.
- Avtalen dårlig i kroner og øre. Heller ikke kravet fra landbruket var godt.
- Reageres på at alle fylkesledere var fornøyd med god avtale, men samtidig er alle bønder tapere.
- Mange samdriftsbønder skuffet over dokumentasjonskravet.
- Slutte å snakke om prosenter, snakke kun om kronetillegg.
- Vi har fått den regjeringa mange har valgt. Utfordrende å samarbeide med ei slik regjering.
- Følte det var liten kampvilje i år i mange lokallag.
- Listhaug har klart å så splid mellom Bondelaget og Småbrukarlaget. Vi i næringa gått på lim-pinnen!!
- Saka om frakttilskudd pelsdyr var politisk betinget.
- Ble holdt felles planleggingsmøte om aksjoner i Ørsta-regionen etter initiativ fra Gunnhild.
- BL er fornøyd med det de har fått til, men medlemmene er ikke like fornøyde.
- Frp sviktet sine velgere - skulle stryke seks milliarder. BL klarer ikke svare statsråden på dette.

Saksutredning:

Jordbrukets krav ble lagt fram 24. april.

Statens tilbud ble lagt fram 5. mai.

Telefonmøte med fylkestyret og lokallagslederne onsdag 6. mai 2015 kl 21.00-22.00

Tema: Statens tilbud og aksjoner ved et event brudd. Totalt 40 personer deltok på telefonmøtet.

Fylkesleder orienterte om statens tilbud. De fleste som hadde ordet på telefonmøtet rådet Norges Bondelag til å gå i forhandlinger.

Aksjonsplaner: Møre og Romsdal Bondelag hadde i likhet med Norges Bondelag laget aksjonsplaner. Fylkeslagets plan var sendt inn til Norges Bondelag.

Fylkeskontoret sendte 4. mai fortrolig skriv om aktiviteter ved et eventuelt brudd til lokallagslederne, og materiell/plakater var distribuert til en del sentrale tettsteder i fylket.

Fakta om krav og tilbud:

- Jordbrukets krav hadde en ramme på 950 millioner kroner hvor 380 millioner var økte inntektsmuligheter i markedet og 490 millioner kroner økte budsjettoverføringer.
- Regjeringen tilbød en ramme på 90 millioner kroner. Rammen var et reelt kutt i overføringene på 110 millioner kroner og økte inntektsmuligheter i markedet på 190 millioner kroner.

- For å redusere inntektsavstanden mellom bonden og andre grupper i samfunnet la kravet opp til inntektsmuligheter på 24 200 kroner per årsverk.
- Tilbudet fra staten betød i underkant av 6 000 kroner per årsverk. Det er 10 000 kroner mindre enn hva andre grupper får i 2016.
- Kravet fra jordbruket tok utgangspunkt i en kronemessig lik inntektsutvikling sammenliknet med andre grupper. Prosentvis utvikling vil ikke bidra til å redusere avstanden siden bondens inntekt i utgangspunktet ligger lavt.

14. mai la staten fra et revidert tilbud

Staten la fram et revidert tilbud i jordbruksforhandlingene torsdag 14. mai, som grunnlag for en sluttløsning. I det reviderte tilbudet tilbød Staten jordbruket en gjennomsnittlig inntektsøkning på 3,1 prosent i 2016. Det reviderte tilbudet hadde en økonomisk ramme på 295 millioner kroner. Det var finansiert med 265 millioner kroner i økte målpriser og 30 millioner kroner i ledige midler. Staten foreslo i revidert tilbud å videreføre dagens 18 produksjonsregioner for kumelk.

15. mai ble det enighet mellom staten og Bondelaget om ny jordbruksavtale.

Dette skjedde etter at det tidligere på dagen ble kjent av Småbrukarlaget brøt forhandlingene, og Bondelaget forhandlet videre. Småbrukarlaget har brutt fem av de seks siste jordbruksforhandlingene med staten.

Den inngåtte jordbruksavtalen mellom Norges Bondelag og staten gir grunnlag for en inntektsøkning per årsverk på 3,75 prosent fra 2015 til 2016. Jordbruksavtalen for 2015-2016 har en økonomisk ramme på 400 mill. kroner. Det er finansiert med 315 mill. kroner i økte målpriser, 45 mill. kroner i økt bevilgning over statsbudsjettet, 10 mill. kroner i økt verdi av jordbruksfradraget og 30 mill. kroner i overførte midler fra 2014.

Mens statens opprinnelige tilbud hadde en økonomisk ramme på 90 millioner kroner, ble ramma økt til 400 millioner kroner. Med dette økes bondens inntektsmuligheter fra 6.000 kroner pr. årsverk til 13.000 kroner pr. årsverk i 2016.

Forhandlingsgevinsten var på 310 millioner kroner. Av hensyn til de mindre og mellomstore gårdsbrukene var det også avgjørende at det foreslåtte kuttet i overføringer på 110 millioner kroner ble reversert. I stedet økte overføringene nå med 45 millioner kroner.

I sitt første tilbud foreslo regjeringen å redusere antallet melkekvoteregioner fra dagens 18 til mellom sju og ni. Årets jordbruksavtale sikrer en videreføring av 18 regioner.

Norges Bondelag godkjente i styremøte 20. mai den fremforhandlede jordbruksavtalen for 2015/2016.

Pelsdyr

Jordbrukets krav var tydelig på å ikke fjerne tilskuddene til pelsdyrfôr, og landbrukets forhandlingsutvalg fulgte dette opp i forhandlingene med staten, men nådde ikke fram med sin argumentasjon. Sylvi Listhaug var like tydelig på at dette var en "hjertesak" for Frp å få fjernet.

Under forhandlingene sendte fylkesleder Inge Martin Karlsvik bekymringsmelding direkte til Bondelagets forhandlingsutvalg om saka, etter henvendelse fra et lokalt Bondelag som har to medlemmer som driver med pelsdyr der de tok til orde for å kjempe for å bevare fraktutjevning.

Utmelding: Norges Bondelag har registrert en del utmeldinger som følge av inngått jordbruksavtale. Hovedårsaken er omleggingen av lammeslakttilskuddet, men det er også andre årsaker som fjerning av frakttilskuddet til pelsdyrnæringa og generell misnøye med inngått avtale. NB ønsker å vie den enkelte misfornøyde oppmerksomhet, og forhandlingsutvalget eller noen i administrativ ledelse vil følge opp ved å ta kontakt pr telefon.

Pr 1. juni er det registrert 2 utmeldinger i M&R Bondelag p.g.a. jordbruksavtalen.

Pressemeldinger fra M&R Bondelag – alle er lagt ut på hjemmesida:

- PM 24. april 2015 om jordbrukets krav: Mer matproduksjon på norsk jord
- PM 5. mai 2015 om statens tilbud: - Overraskende og provoserende
- PM 15. mai 2015 om inngått avtale: - Det beste vi kunne få til

Heimeside 24.04.2015: Mer matproduksjon på norsk jord

- Hvis regjeringa for alvor vil øke norsk matproduksjon, bør årets krav fra jordbruket være lett å innfri, sier leder i Møre og Romsdal Bondelag, Inge Martin Karlsvik. Hele landet må brukes, og alle bønder få mulighet til å satse.

Heimeside 05.05.2015: - Overraskende og provoserende

- Statens tilbud i årets jordbruksforhandlinger er provoserende og overraskende lavt, sier fylkesleder i Møre og Romsdal Bondelag, Inge Martin Karlsvik. Tilbudet som ble lagt fram 5. mai tar ikke hensyn til Stortingsflertallets signaler fra oppgjøret i fjor. Karlsvik tror det blir særdeles krevende å få til en avtale. Faglagene vil nå bruke de nærmeste dagene til å studere tilbudet grundigere.

Heimeside 15.05.2015: - Det beste vi kunne få til

- Jordbruksavtalen forbedrer bondens inntekt, men veksten er mindre enn for andre grupper. Svært viktig for Bondelaget er at regjeringa går tilbake på et forslag som ville bidratt til økt sentralisering av melkeproduksjonen. Det var det beste vi kunne få til med dagens blåblå regjering, oppsummerer leder i Møre og Romsdal Bondelag Inge Martin Karlsvik.

Presseklipp og omtale på hjemmeside:**Heimeside 19.05.2015: Kjem greit ut økonomisk**

(MØRE-NYTT): – Når vi ser på det som skjedde i fjor, trur eg dette var det beste jordbruksoppgjeret vi kunne rekne med. Det seier Geir Hole, leiar i Ørsta Bondelag, etter at staten og Norges Bondelag kom til semje om ein jordbruksavtale før helga.

Heimeside 18.05.2015: Passe fornøyd

(DRIVA): Bonde Oddvar Mikkelsen er positivt overrasket over hvor langt regjeringa strakte seg for å få på plass en jordbruksavtale. Mikkelsen er slettes ikke fornøyd med avtalen. Den burde etter hans syn vært bedre, men han tror det er det beste bøndene kunne få i år.

Heimeside 16.05.2015: – Ta vare på jorda

(ROMSDALS BUDSTIKKE): Kjersti Fløystad Ellingsgård (28) er en sterk talsperson for norsk landbruk. Hun driver gard på Bolsøya og er leder i Molde bondelag. – Folk og dyr er veldig like. Alle trenger mat, omsorg og litt godprat. Kjersti Fløystad Ellingsgård vet hva hun snakker om, hun er både bonde og sjukepleier.

Heimeside 15.05.2015: Føler seg bondefanget

(DRIVA): - Regjeringen vet hva de gjør med kvoteforslaget. De tvinger oss til forhandlingsbordet og unngår brudd, sier bonde Oddvar Mikkelsen i Surnadal.

Heimeside 15.05.2015: Det ulmer blant bøndene i Rauma

(ÅNDALSNES AVIS): Bøndene i Rauma er ikke fornøyd med tilbudet fra staten, og signaliserer at de er klare for kamp med en ny video. - Vi håper selvsagt det blir en avtale, men dersom det skulle bli brudd i forhandlingene, så er vi klare til kamp. Det er det vi ønsker å si med denne videoen, sier Stig Brøste, nestleder i bondelaget.

Heimeside 13.05.2015: – Vi er stolt av yrket vårt

(TIDENS KRAV): En stabil, stor næring, som kjennetegnes av et godt miljø, gir et godt utgangspunkt for videre utvikling og omstilling. Det sier Erik Olufsen, leder i Aure og Tustna bondelag. Med et nytt landbruksoppgjør i vente, ønsker bøndene i Aure å gi et innblikk i ei viktig næring for Aure kommune. Denne uka besøkte formannskapet Svein Skar og Olav Håkon Ulfsnes.

Heimeside 11.05.2015: – Listhaug tek motet frå oss

(NRK MØRE OG ROMSDAL): I fjor brukte Odd Jorulv Skjølberg på Smøla tre millionar kroner på å bygge ut pelsdyranlegg på garden slik at sonen Ottar (18) kunne ta over. Berre eitt år seinare kan det hende familien må gi opp.

Heimeside 11.05.2015: Frønbonde frykter Listhaugs harde linje i jordbruksoppgjøret

(ROMSDALS BUDSTIKKE): Anne Berit Myrbostad (46) følger spent med på landbruksforhandlingene, men så lenge Sylvi Listhaug (Frp) er minister har hun ingen forhåpninger. Anne Berit er melkebonde med en kvote på 112.000 liter. Hun driver i et «gammelt» båsfjøs fra 1979. Båsfjøs blir for øvrig forbudt fra 2024. Hun frykter at det er nettopp hennes type bruk landbruksministeren vil til livs.

Heimeside 11.05.2015: Frykter at jord blir lagt brakk

(ROMSDALS BUDSTIKKE): Hvis en bonde vil selge melkeknoten, må den ikke selges ut av lokalområdet, for da kan god jordbruksjord bli liggende brakk i distriktene, mener KrFs Steinar Reiten.

Heimeside 09.05.2015: Jubel og protest

(SUNNMØRINGEN): Møre og Romsdal Frp jublar over forslaget om pengar til kulturlandskapspleie. Men bønder protesterer. – Viss landbruket meiner dette må ein fjerne alle andre tilskot som landbruket har til skjøtsel av kulturlandskap, beite og så vidare, seier Frank Sve, fylkesformann og gruppeleiar Frp.

Heimeside 09.05.2015: – Langt fra godt nok

(ROMSDALS BUDSTIKKE): – Det handler om å få ungdom til å ville bli bønder. Organisasjonssjef Arnar Lyche i Møre og Romsdal Bondelag trekker pusten. Noen timer tidligere har Bondelaget akkurat sagt ja til å gå i forhandlinger med regjeringa etter først å ha kalt regjeringens tilbud til ny jordbruksavtale både smålig og provoserende.

Heimeside 08.05.2015: – Vi ønsker forhandlinger

(DRIVA): Bøndene i Surnadal er både overrasket og skuffet over det lave jordbrukstilbudet fra staten. – Men vi ønsker at det skal bli forhandlinger, sier leder i Surnadal bondelag, Sivert Mauset.

Heimeside 08.05.2015: Forståelig skuffelse blant bøndene

(Leder i ROMSDALS BUDSTIKKE): Landbruksministeren risikerer to ting ved å gå ut så lavt. På nytt setter hun fyr på ei viktig distriktsnæring. Samtidig utfordrer hun samarbeidet mellom regjeringa og støttepartiene. Norsk landbruk er viktig. Samtidig opplever næringa større anerkjennelse fra folk. Vi mener at regjeringa må strekke seg lenger enn det tilbudet de nå har lagt på bordet.

Heimeside 07.05.2015: Fortvila, ikkje overraska

(MØRE-NYTT): – Vi kan ikkje halde på med traktorkoloniar og aksjonar år etter år. Då mistar vi tilliten til forbrukarane, og det er det viktigaste vi har. Det seier Knut Hustad, leiar i samarbeidsutvalet for bondelaga i Ørsta, som reaksjon på staten sitt forslag til jordbruksoppgjær.

Heimeside 07.05.2015: Forhandlingar vil alltid vere det beste

(LEDER I SUNNMØRSPOSTEN): Forhandlingar vil alltid vere betre enn å avvise staten sitt tilbod på direkten. Seier bøndene nei til forhandlingar, seier dei også nei til å påverke innhald og innretning på jordbruksavtalen. Over tid vil det undergrave forhandlingsinstituttet og støtta i folket.

Heimeside 06.05.2015: Skuffet over statens tilbud

(ÅNDALSNES AVIS): Anders Øverbø, leder i bondelaget i Rauma, ser liten grunn til å juble over det staten har lagt på bordet i forhandlingene så langt. Fylkesleder i Møre og Romsdal bondelag, Inge Martin Karlsvik kaller statens tilbud i jordbruksforhandlingene provoserende og overraskende lave.

Heimeside 06.05.2015: Ikke godt nok

(LEDER I DRIVA): Sjøl om statens tilbud er svært lavt, mener vi bondeorganisasjonene er best tjent med å forhandle. Vi tror det kan være mye å hente for jordbruket på en forhandlingsløsning. Landbruksminister Sylvi Listhaug er neppe særlig lysten på å bli overstyrt av stortingsflertallet nok en gang.

Heimeside 05.05.2015: Reiser bust mot Listhaug

(SUNNMØRSPOSTEN): Om pelsdyrproduksjonen ryk, så ryk også melkeproduksjonen, seier gardbrukarane i Nordangsdalen. No reiser dei bust mot Listhaug som vil fjerne frakttilskotet på fôr til pelsdyroppdrett. – Det er frakttilskot på alt muleg, på brus og øl, og på bensin og olje. Om dei skal ta bort frakttilskotet for pelsdyrfôr, så det jo merkeleg. Veldig merkeleg, seier Steinar Nordang.

Heimeside 05.05.2015: Vil rydde gjengodd landskap

(ÅNDALSNES AVIS): Helge Orten (H) er glad for at staten vil prioritere å rydde kulturlandskap. - Gjengroing av kulturlandskap og vegkanter er ei kjempeutfordring her på Vestlandet, og gjengroing svekker blant annet grunnlaget for reiselivet. Jeg er kjempeglad for at tilbudet til jordbruksavtale har med dette tiltaket.

Heimeside 05.05.2015: Uroa over utviklinga til landbruket i Ørsta

(MØRE-NYTT): Bondelagsleiar Knut Hustad er uroa over utviklinga til landbruket i Ørsta, og etterlyser engasjement. - Ein treng ikkje vere spåmann for å hevde at den negative trenden vil halde fram i Ørsta kommune om ikkje lokalpolitikarane, og ikkje minst ordføraren, engasjerer seg for dei mindre gardsbruka som vi har i Ørsta, skriv Hustad i eit lesarinnlegg.

Heimeside 30.04.2015: – Nedlegging av gardsbruk trugar turismen

(MØRE-NYTT): Når Hurtigruta kjem inn Hjørundfjorden kvar haust, likar passasjerane å sjå kulturlandskap som er stelt og ordna skikkeleg. Det har Hurtigruta sine folk rapportert. Bondelagsleiar i Hjørundfjorden, Knut Hustad, er uroa over at viktige gardsbruk i området vert avvikla.

SAK 22/2015: Årsmøtet i Norges Bondelag på Lillehammer 10. - 11. juni

Vedlegg: I år vil Norges Bondelag ikke sende ut noen dokumenter på papir i forkant av årsmøtet på Lillehammer. Alle dokumenter blir fortløpende legges på nettet:

<http://www.bondelaget.no/arsmotet-2015/category7441.html>

Vedtak: Styret og utsendingene har diskutert sakene som skal opp på årsmøtet. Styret vil arbeide videre med å fremme de sakene og ved utsendingene i samsvar med det som kom fram i styrets drøfting.

Saksutredning:

Norges Bondelags årsmøte holdes på Radisson Blue Hotel, Lillehammer 10. – 11. juni 2015. Årsmøte starter onsdag 10. juni kl 08.30 og avsluttes kl 16.30 den 11. juni.

Utsendinger fra Møre og Romsdal er foruten fylkesleder Inge Martin Karlsvik de årsmøtevalgte utsendingene Anne Katrine Jensen, Odd Helge Gangstad, Gunnhild Overvoll, Petter Melchior, Oddvar Mikkelsen og Vegard Smenes.

Arnar Lyche møter som organisasjonssjef. Arne Magnus Aasen, Tingvoll, deltar som ordstyrer i årsmøtet. Nina Kolltveit Sæter, Surnadal, møter fra Tine som styremedlem i Norges Bondelag.

Reisemåte og samkjøring for utsendingene ble avtalt på styremøtet. Avreise tirsdag ettermiddag 9. juni. Fylkesleder og org.-sjef reiser mandag (representantskapsmøte tirsdag)

Sak 5 Generaldebatt:

Taletid er begrenset til 3 minutter (med unntak av innledningsforedrag). Det gis adgang til replikk, 2 à 1 minutt og én svarreplikk à 1 minutt, for hvert hovedinnlegg.

Det vil i år ikke være noen forhåndsinnmeldte innlegg til generaldebatten. Det vil være en åpen debatt for alle utsendinger og gjester. I år vil ordfører dele generaldebatten i to deler. Den første dagen vil det være generell landbrukspolitikk. På formiddagen dag 2 vil Klima være et tema.

Dette ble drøftet i styret som aktuelle saker å ta opp i årsmøtedebatten:

- Odd Helge: Om samdrifter
- Gunnhild: Husdyrnæringa og dyrevernere. Blir tatt opp i SAK 9 om klima.
- Vegard: Båsfjøs-problematikken.
- Oddvar: Rovdyr, koordinering på tvers av fylkesgrensene (replikk)
- Odd Helge: Jarlsbergost (replikk)
- Oddvar: Utmarksforvaltning – om at en er tatt fra råderett uten erstatning.
- Inge Martin: Generell landbrukspolitikk/jordbruksforhandlingene.

På styremøtet ble det utdelt forslag til brev til styret i Norges Bondelag om **”Fornyingsstrøm i mjølkeproduksjonen og investeringsverkemidler”**.

Brevet er utarbeidet av Sogn og Fjordane Bondelag, og underskrevet av 9 fylkesledere.

Norges Bondelag blir i brevet oppmoda om å ”setje ned eit hurtigarbeidande utval der både sentralløddet og fylkesleddet er representert. Målet må vere å kome fram til løysingar som gjer det mogleg også å investere i lausdrift med storleikar 200.000 til 300.000 liter mjølk etter utbygging.”

Fylkesstyret i M&R Bondelag støtter forslaget.

Sak 6 Årsmelding 2014:

Årsmeldinga (84 sider) legges ut i papirutgave på årsmøtet.

Sak 7 Regnskap 2014:

Sak 8 Rammebudsjett og kontingent for 2016

Innkomet sak fra Møre og Romsdal Bondelag:

I innkommet sak fra Møre og Romsdal Bondelag foreslås følgende: *Møre og Romsdal Bondelag fremmer forslag overfører årsmøtet i Norges Bondelag om at fem kroner i økt personlig kontingent utover ordinær økning blir øremerket Malawi-prosjektet.*

I sakspapirene til årsmøtet skriver administrasjonen:

Bondelagets solidaritetsprosjekt Bønder støtter bønder bidrar til Utviklingsfondets arbeid blant fattige bønder i Malawi. Midlene (ca 300.000 kroner pr år) skaffes gjennom avsetning i Norges Bondelags budsjett, og gaver via SMS og fra lokal- og fylkeslag. Bidragene fra ca 60 faste givere kommer i tillegg til denne støtten.

Innsamling gjennom organisasjonen gir oppmerksomhet om prosjektet, og bidrar til å spre informasjon om Utviklingsfondets arbeid i Malawi. Dette er et positivt element ved dagens innsamlingsmåte.

Forslaget om å øremerke kr 5,- av kontingenten vil være en enklere måte å finansiere solidaritetsarbeid på enn dagens innsamling via organisasjonen, men kan samtidig senke oppmerksomheten om solidaritetsarbeidet. Øremerking av kontingent i Norges Bondelag vil være et helt nytt prinsipp i forhold til innkreving av medlemskontingent. Det er i dag ingen øremerking av noen del av kontingenten.

Det foreslås derfor at arbeidet i organisasjonen med å oppnå oppslutning om solidaritetsprosjektet intensiveres. Det oppfordres til at fylkes- og lokallag fortsetter å gi bidrag til prosjektet. Bevilgning fra sentralledet videreføres. Det innføres ikke en egen solidaritetskontingent til Norges Bondelags prosjekt Bønder støtter bønder.

I styrets forslag til årsmøtet er innkommet sak fra Møre og Romsdal Bondelag avvist.

Styrets forslag til årsmøtet: Det vises til innkommet sak fra Møre og Romsdal Bondelag (vedlegg 4). Arbeidet i organisasjonen med å oppnå oppslutning om solidaritetsprosjektet intensiveres. Det oppfordres til at fylkes- og lokallag fortsetter å gi bidrag til prosjektet. Bevilgning fra sentralledet videreføres. Det innføres ikke en egen solidaritetskontingent til Norges Bondelags prosjekt Bønder støtter bønder.

Dette ble drøftet i styret: Styret ønsker å opprettholde forslaget fra M&R Bondelag.

Sak 10 Innkomne saker Fra Sør-Trøndelag Bondelag: Økt produksjon av norske fôrressurser!

Sak 11, 12, 13, 14 og 15: Valg: Innstillingen fra valgkomiteen:

Valgnemnda i Norges Bondelag foreslår gjenvalg av **Lars Petter Bartnes** fra Steinkjer som leder, og gjenvalg av **Kristin Ianssen** og **Brita Skallerud** som hhv 1. og 2. nestleder. Trine Hasvang Vaag (Nord-Trøndelag) og Nina Kolltveit Sæter (Møre og Romsdal, Tine), har sagt nei til gjenvalg til styret.

Valgnemnda innstiller **Arnstein Røyneberg** fra Rogaland som nytt styremedlem. Røyneberg har sittet som 1. vararepresentant i to år og møtt fast i styremøtene.

Nemnda innstiller på gjenvalg av **Einar Frogner**, Hedmark.

Valgnemnda har innstilt **Nils Asle Dolmseth** (Sør-Trøndelag), styremedlem i Tine, som nytt medlem i styret og **Oddveig Gikling-Bjørnå**, styremedlem fra Nortura (Møre og Romsdal).

Jan Gunnar Eilertsen, Nordland, **Gustav Grøholt**, Hedmark (Norske Felleskjøp) og **Bjørn Gimming**, Østfold, er ikke på valg i 2015.

Nye varamedlemmer

Birte Usland er innstilt som nytt 1. varamedlem etter Røyneberg, **Torbjörg Austrud**, Hordaland, som nytt 2. varamedlem og **Einar Myki**, Hedmark innstilt som nytt 3. varamedlem.

Ordfører: Foreslår gjenvalg av **Arne Magnus Aasen** (Møre og Romsdal) som ordfører.

SAK 23/2015: Fylkeslagets økonomi – rapport pr 26. mai 2015**Vedlegg:**

Regnskap mot budsjett pr 26. mai 2015

Vedtak:

Framlagt økonomirapport tas til orientering. Ny økonomisk rapport legges fram på styremøte i høst.

Saksutredning:

Det var orientering i styremøtet om regnskapsrapport mai 2015

Dette ble drøftet i styret:

Gjerne sette opp kommentarer til de største endringene og avvikene i det som sendes ut. Sette opp mer oversikt over inntekter og kostnader.

SAK 24/2015: Møteplan høsten 2015 / våren 2016

Vedlegg: Arbeids- og tiltaksplan 2015/2016 vedtatt på fylkesårsmøtet.

Vedtak: Styret slutter seg til opplegg, datoer og aktiviteter som ble drøftet og fastsatt.

Saksutredning:

Mange av aktivitetene er allerede datofestet – se oppsett side 4 i innkallinga.

Dato for temadag eierskifte en lørdag i oktober/november blir fastsett av kontoret i samråd med Ole Rødstøl.

Ledermøtet blir i år holdt 12.-13. november i samband med Bondestevne 2015 på Scandic Hell i Stjørdal.

Fylkeskontoret planlegger til høsten opplegg for samling unge nye bønder i januar/februar -16.

A: Fastsetting av datoer for styremøtene:

Det er vanlig praksis å holde styremøte i august/september, september/oktober før årsmøterunden og to-dagers styremøte i desember, gjerne med utferd.

Årsmøtene i lokale Bondelag skal holdes i perioden 1.-31. oktober.

- Styremøte mandag **31. august**
- Styremøte onsdag **30. september**
- Styremøte tirsdag **3. november** (reservedag)
- Styremøte tirsdag og onsdag **8.-9. desember**

Power Point-kurs ble etterlyst.

Sette opp tema bås fjøs som egen sak på styremøte i høst.

B: Matfestivalen i Ålesund

Årets arrangement holdes fra onsdag 26. til lørdag 29. august.

I 2014 deltok fylkesstyret på seminar en dag, og hadde styremøte på dag to.

Styret drøftet hvordan og om fylkeslaget skal engasjere seg i årets arrangement.

Dette ble drøftet i styret:

Ikke styremøte under festivalen i år, men styremedlemmer og fylkeslaget kan delta som deltakere på aktuelle seminarer og arrangement.

C: Dyregod-dagane på Batnfjordsøra i Gjemnes

Årets arrangement blir holdt fra fredag 4. til søndag 6. september.

Bondelaget har også stand i år fredag, lørdag og søndag i lag med de andre landbruksorg.

Skoleopplegget fredag videreføres i år.

Fylkeskontoret er i gang med planlegging av fagseminar lørdag sammen med Landbruk Nord-vest og Bioforsk. Arnar orienterte på styremøtet.

D: Mediakurs / "Vi sparker i gang" – en lørdag i slutten av september

Fylkeskontoret fastsetter i løpet av juni tid og sted, og melder dette til lokallagene før sommerferien. Invitasjon og program sendes ut i midten/slutten av august,

Aktuelle datoer er lørdag 19. september eller lørdag 26. september fra kl. 10.00-16.00 i Molde.

Event holdt kurset sammen med Bygdekvinnelaget slik som i 2011.

Dette ble drøftet i styret:

Det ble vist til at Sunnmørsposten journalister vært brukt på kurs for Grønn fjord i Geiranger. NRK-journalister. Landbrukssamvirket holdt tilsvarende kurs.

Ønske om praktisk øving. Skikk og bruk foran kamera. Svare for seg overfor media.

Hvordan få sin sak fram i media? Og fenge interesse?

E: Landbrukskonferanse og fylkesårsmøte 4.-5. mars 2016

Fylkeskontoret skal ha møte med Fylkesmannen og Småbrukarlaget 17. juni for å drøfte sted, hovedtema og vinkling på arrangementet.

Fredag 4. mars 2016 er allerede spikret som dato for landbrukskonferansen. Bondelagets fylkesårsmøte blir da lørdag 5. mars.

Dette ble drøftet i styret:

Styremedlemmene foreslo foredragsholdere og temaer som blir tatt med i de videre planleggingsarbeidet for konferansen.

SAK 25/2015: Forslag til kandidater til faste utvalg i Norges Bondelag 2015/2016

Vedlegg: Skriv fra Norges Bondelag datert 26. mai

Vedtak: Styret vil foreslå disse kandidatene fra Møre og Romsdal: Audun Skjervøy, Norddal, til grøntutvalget, og Gunnhild Overvoll, Stranda, til miljø og kvalitetsutvalget.

Saksutredning:

I styremøte 19.-20. august oppnevner styret i Norges Bondelag ledere og medlemmer til faste utvalg. Norges Bondelag ber om innspill frå fylkeslagene på aktuelle kandidater **innen mandag 3. august**. Tilsendt oppsett viser hvilke posisjoner som skal oppnevnes.

Styret drøftet på møtet 1. juni om og hvilke kandidater det skal fremmes fra Møre og Romsdal. Fylkeskontoret forespør deretter om aktuelle kandidater er villige til å stille, og sender forslagene til Norges Bondelag innen fristen.

Det skal velges kandidater til følgende utvalg:

1. Grøntutvalget

Grøntutvalget i Norges Bondelag er et rådgivende organ for styret i saker som vedrører potet-, grønnsak-, frukt- og bærproducentenes interesser. Arbeidsområdet omfatter produksjon både på friland og i veksthus. Utvalget består av leder og 5 medlemmer oppnevnt av styret. I tillegg oppnevnes ett konsultativt medlem fra Norsk Gartnerforbund.

Forslag fra styret: Audun Skjervøy, Norddal

2. Kornutvalget

Kornutvalget i Norges Bondelag er et rådgivende organ for styret i saker som vedrører kornprodusentenes interesser. Utvalget består av leder og tre medlemmer oppnevnt av styret. I tillegg oppnevnes ett konsultativt medlem fra Norske Felleskjøp og ett konsultativt medlem fra Norkorn.

3. Miljø og kvalitetsutvalget

Miljø- og kvalitetsutvalget i Norges Bondelag er et rådgivende organ for styret i miljø- og kvalitets spørsmål. Ansvarsområde er produksjonsmåte og produksjonsforhold på gården rettet inn mot overordnede og grunnleggende problemstillinger innenfor et bredt kvalitetsbegrep. Utvalget består av leder og fem medlemmer oppnevnt av styret.

Forslag fra styret: Gunnhild Overvoll, Stranda

4. IPT-utvalget

Inn på tunet-utvalget i Norges Bondelag er et rådgivende organ for styret i IPT-spørsmål. Utvalget skal sikre IPT-produsentenes faglige og næringspolitiske interesser. Inn på tunet er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. IPT-tjenestene skal gi mestring, utvikling og trivsel. Aktivitetene i tjenestetilbudet er knyttet opp til gården, livet og arbeidet der.

SAK 26/2015: PR-arbeid for Møre og Romsdal Bondelag

Vedlegg: Tilbud/prisbilde fra Siem fyr AS (utdelt på møtet)

Vedtak: Styret slutter seg til framlagte opplegget/tilbudet fra Siem fyr AS.

(Ved votering var det stemmelikhet, 3 styremedlemmer stemte for og 3 styremedlemmer stemte imot. Vedtatt med fylkesleders dobbeltstemme.)

Saksutredning:

Heidi Leren og Arnt Øyvind Siem fra Rauma tok initiativ til et møte med Møre og Romsdal Bondelag 12. mars d.å. Mediestrategi for Bondelaget var tema, og alle på fylkeskontoret deltok. Det ble bestemt at Arnt Øyvind skulle komme med et konkret forslag, på bakgrunn av diskusjonen på møtet. Tirsdag 19. mai hadde fylkeskontoret et nytt møte der vi fikk presentert et forslag til hvordan Møre og Romsdal Bondelag skal drive mer aktivt PR-arbeid.

Arnt Øyvind foreslår å sette ned et såkalt PR-team bestående av 2-3 personer fra Møre og Romsdal Bondelag, samt innleid ressurs fra Siem fyr AS. Målet er å komme mer på banen gjennom bevisst og strategisk kommunikasjonsarbeid. Han ser for seg en liten prøveperiode som begynner umiddelbart, og så evaluerer vi i etterkant.